

WSPOMNIENIA ŁĄCZNOŚCIOWCÓW

Tobiasz SIOTOR

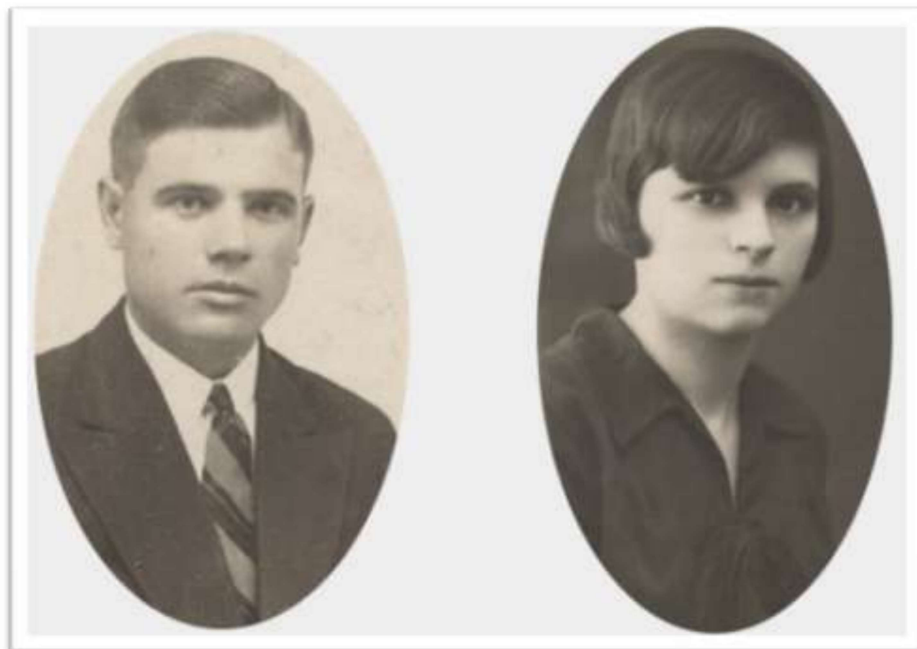
SIERŻANT JAN JAWORSKI ŻOŁNIERZ 1 BATALIONU ŁĄCZNOŚCI 1 DYWIZJI PANCERNEJ

25 listopada 1905 roku w Brześciu nad Bugiem w rodzinie Jaworskich na świat przyszedł chłopiec o imieniu Jan.

*Rodzina Jana Jaworskiego z Brześcia nad Bugiem.
Jan Jaworski 3-ci z lewej strony.*

W 1926 rozpoczął pracę na kolei. Nie popracował długo, gdyż kolejnego roku dostał powołanie do wojska do 11. Pułku Myśliwskiego w Lidzie. Przeszedł tam szkolenie obsługi mechaników i został mianowany starszym strzelcem. W 1928 roku po mianowaniu na kaprała i zwolnieniu do rezerwy powrócił do wcześniej wykonywanego zawodu. Następnego roku wziął ślub z Jadwigą Parandowską.

Jan Jaworski i Jadwiga Jaworska z domu Paradowska

W 1934 roku przeniesiony z Brześcia nad Bugiem do miasta granicznego Stołpce, gdzie pracował jako rewident wagonowy. W 1939 roku awansował na maszynistę parowozu. Historia jak każda inna, pospolite życie każdego z nas. Aż do dnia 17 września 1939 roku. Jan Jaworski zostaje aresztowany w trakcie pracy (maszynista parowozu pociągu wojskowego) na stacji Barano-wicze przez NKWD pod zarzutem szpiegostwa w ZSRR.

Po zatrzymaniu spędził kilka dni w wagonie więźniarce aż trafił do więzienia w Mińsku. Został skazany przez sąd wojskowy na karę śmierci. Przetransportowany do więzienia w Moskwie. Jaworski wniósł apelację dzięki której wyrok sądu został zmieniony na dożywotnie więzienie. I tak zaczęła się tułaczka walka o życie naszego bohatera.

Na przełomie lat 1939 i 1940 NKWD deportowało go do łagru na półwyspie Kamczatka, obszar Władywostoku. Pracował tam w kamieniołomach rud żelaza. Praca była skrajnie wyczerpująca a warunki bytowe pogarszały ten stan rzeczy.

Marne porcje żywieniowe, długie mroźne zimy, niebez-pieczęństwo związane z pracą w kamieniołomach, a także walki między łagierni-kami. Jaworski był skrajnie wyczer-pany fizycznie jak i psychicznie. Na szczęście został podpisany układ Sikorski – Majski na podstawie którego 23 grudnia 1941 roku został zwolniony z łagru.

Jan Jaworski, w okresie 1941-1942 r., w Buchta Nachodka, ob. Władywostok.

Zwolnienie z łagru Buchta Nachodka

Ale czy to było szczęście? Czekala go ciężka podróż do Władywostoku, a dalej kolejną przez Sybir do punktu zbornego formułowania Armii Polskiej w Guzar (Uzbekistan). W

marcu 1942 został przydzielony do 11 Dywizji Piechoty, 4 batalion rozpoznawczy, 2 szwadron liniowy pod dowództwem gen.

W. Andersa.

30 marca Jaworski opuścił ZSRR z Armią Polską wypływając z Krasnowodzka nad Morzem Kaspijskim do Iranu, gdzie otrzymał brytyjski mundur wyjściowy i tymczasowy dowód osobisty.

KARTA IMIENNA		
1. Nazwisko	Jaworski	
2. Imiona	Jan	
3. Rocznik	4. Imiona rodziców	5. Kat. zdrow.
25.11.905	Janina - Helena	
7. L. karty owid.	8. Miejsce urodz.	
28/III 14/II	9. Ostatnie m. zamiesz. w Polsce	A
10. Wyznanie	11. Narodowość	
13. Wykształcenie cyw.	14. Zawód cyw.	
15. Stopień wojsk.	16. Jednostka ewi	
<i>Anglia</i> (Podpis dcy sporządz. spis)		

Tymczasowy dowód osobisty, wydany na Bliskim Wschodzie z przydziałem do Anglii

Wstąpił do Polskich Sił Zbrojnych pod dowództwem brytyjskim. Pozostał tam aż do 11 maja po czym przeniósł się statkiem przez kanał Sueski do Palestyny. Przebywał w Camp Hill 69 do 23 czerwca. Komisja Uzupełnień przydzieliła go do wojsk lotniczych ze względu na jego służbę w pułku lotniczym w Lidzie. Brał udział w eskorcie jeńców wojennych statkiem RMS Queen Mary z Egiptu poprzez RPA, Brazylię do Fortu Hamilton w USA (26 lipca 1942, Fot.7), gdzie podjęty był przez lokalną Polonię w Nowym Jorku.

Jan Jaworski w Nowym Jorku z przyjacielem Stefanem Czwaniukiem

Kilkumiesięczna podróż pozytywnie wpłynęła na stan zdrowia kaprała. 14 sierpnia rozpoczął podróż do Wielkiej Brytanii poprzez Kanadę. 22 sierpnia 1942 roku trafił do portu w Liverpool na statku Andes. Szlak wojenny Jana Jaworskiego przedstawia zamieszczona mapa.

Mapa szlaku wojennego Jana Jaworskiego z lat 1939-1947

28 sierpnia 1942 r. przeniesiony został do 1. Korpusu Polskiego PSZ, do 1 Dywizji Pancernej pod dowództwem gen. Maczka. Rozpoczął służbę w 10 kompanii warsztatowej, gdzie otrzymał nowy dowód osobisty. W Szkocji przeszedł szkolenia oraz kurs mechaników samochodowych i czołgowych.

Szkocja, III Kurs Mechaników w 1PD Panc. Listopad 1942

31 lipca 1944 roku przybył do Normandii (Francja) z 1 DPanc, gdzie został przydzielony do kompanii warsztatowej 3. Brygady Strzelców dowodzonej przez kpt. Floriana Perepeczko.

*Kompania Warsztatowa Brygady Strzelców,
dowodca: kpt. F. Perepeczko*

Po wyzwoleniu Caen, Falaise 1 D panc rozpoczęła wyzwalamie miast północnej Francji oraz Flandrii (Belgia).

W październiku pododdziały dotarły już na terytorium Holandii, gdzie 29 października 1944 roku wyzwoliły Brekę.

*Jan Jaworski pierwszy z przodu w Bredzie na Marksingel.
W tle Balfortbrug. Zima 1944-1945 r.*

Szlak bojowy kaprała Jaworskiego zakończył się wyzwoleniem Moerdijk nad Mozą.

6 listopada 1944 roku zgłosił się do Szwadronu Dowodzenia 1 batalionu łączności 1 Dywizji Pancernej. Zajmował się tam mechaniką czołgową, radio i telemechaniką w lekkiej czołówce naprawczej 1 Szwadronu 1 batalionu łączności.

*Jan Jaworski, Szwadron Dowodzenia 1. Batalionu Łączności
1. Dywizji Pancernej*

1 marca 1945 roku został awansowany do stopnia plutonowego i uzyskał specjalność mechanika samochodowego/czołgowego klasy II.

Od 8 kwietnia 1945 roku walczył na terenie Niemiec.

Wraz z innymi oddziałami 1 DPanc zakończył działania wojenne 8 maja 1945 w Wilhelmshaven. Służył w ramach obszaru okupacyjnego w północno-zachodnich Niemczech kontrolowanego przez Wielką Brytanię aż do momentu zwolnienia związanego z repatriacją do Polski.

OSRODEK DEMOBILIZACYJNY Nr. 3

Quadrant, data 16.05.1947 1947
Miejscowość

ZASWIADCZENIE Nr. 2/161

Na podstawie powyższych dokumentów stwierdza się, że:

1. Stopień wojskowy sachajstra
2. Nazwisko i imię JAWORSKI Jan
3. Data i miejsce urodzenia 25.11.1902, Brzesko, w/8, woj. Polackie
4. Imię rodziców Jan, Helena
5. Nr. osobisty 27043 6. L.K.F.W. 14/1 7. Kł. zdrowot. "A"
8. Rodzaj broni i specjalność wojskowa lucmoss, mechanik samochodowy
9. Stan cywilny żonaty 10. Zawód maszynista parowozowy
11. Adres przed wcieleniem do P.S.Z. Stolpce, dom Kolejowy 21/4
12. Adres po skierowaniu ze stanu ewidencyjnego P.S.Z. przez Krajem Lode, ul. Młoci 23 m1
13. Odznaczenia Hronowy Krzyż Zaslugi z Miecizami, 1939-1945 Star, France & Germany Star
The War Medal,
14. Rany i kontuzje -/-

został skierowany ze stanu ewidencyjnego P.S.Z. przez Krajem z datą: 23.6.1947 z przyczyn repatriacji do Polski

Wymieniony pełnił służbę w P.S.Z. przez Krajem od dnia: 23.6.1947

w tym pod dowództwem: brzojstwie od dnia: 1.6.1947

 KOMENDANT OSRODKA DEMOB. Nr. 3
W. H. HILMAN - kpt.

Niemcy dokument z demobilizacji w 1. PDPanc

12 maja 1947 r. został przeniesiony do Ośrodka Zapasowego, a 12 czerwca awansowany na stopień sierżanta i kolejny raz przeniesiony do Ośrodka demobilizacyjnego. 23 czerwca 1947 r. przewieziony ostatnim transportem do Polski, gdzie zameldował się w Państwowym Urzędzie Repatriacyjnym w Szczecinie.

Sierż. Jan Jaworski zmarł 12 lutego 1980 roku we Wrocławiu. Córką Jana wspomina go jako człowieka lubiącego ład i porządek.

Cała wiedza na jego temat pochodzi od prawnuka Tobiasza Siotora, który nie pozwala odesłać w niepamięć historię jego pradziadka, jednego z maczkowców służącego w 1 batalionie łączności, od którego dzierżymy tradycje.

Tobiasz Siotor upamiętnia dzieje i losy swojego bohatera na blogu o nazwie "pod setką" - www.pod100.pl, gdzie można dokładnie przeczytać i zgłębić historię Jana Jaworskiego z okresu II Wojny Światowej.

*Gablota wykonana w 2020 r., przez prawnuka Jana Jaworskiego
ku jego pamięci*

Serdecznie zapraszam!